

CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBA CĒSU NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90000031048, Raunas iela 4, Cēsis, Cēsu novads, LV-4101
Tālr. 64161800; dome@cesunovads.lv
www.cesunovads.lv

PROJEKTS

LĒMUMS

Cēsīs, Cēsu novadā

22.06.2023.

Nr. __

Par Cēsu novada pašvaldības dalību biedrībās un nodibinājumos

Nemot vērā Pašvaldību likuma 79.panta pirmo un trešo daļu pašvaldību kopīgu interešu īstenošanai pašvaldības var dibināt kopīgas biedrības un nodibinājumus, ievērojot Pašvaldību likumā un [Biedrību un nodibinājumu likumā](#) noteikto. Dome var lemt par pašvaldības dalību biedrībā vai nodibinājumā, kas neatbilst šā panta pirmajā daļā noteiktajam, ja pašvaldības dalību biedrībā vai nodibinājumā paredz starptautiskie normatīvie akti, likums vai Ministru kabineta noteikumi vai pašvaldības dalība ir nepieciešama sabiedrības virzītas vietējās attīstības īstenošanai.

Atbilstoši Pašvaldību likuma Pārejas noteikumu 10.punktam pašvaldības līdz 2023.gada 30.jūnijam likvidē to izveidotās biedrības un nodibinājumus, kas neatbilst Pašvaldību likuma 79.pantā noteiktajam, vai izbeidz savu dalību šādās biedrībās un nodibinājumos.

Biedrību un nodibinājumu likuma mērķis ir sekmēt demokrātiskas un pilsoniskas sabiedrības nostiprināšanu.¹ Nav pamata uzskatīt, ka pašvaldību kā publisku personu iesaiste biedrībās un nodibinājumos veicina likuma mērķa sasniegšanu.

Biedrību un nodibinājumu veidošana saistāma ar Latvijas Republikas Satversmē nostiprinātajām cilvēka pamattiesībām – biedrošanās brīvību. Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 102.pantu ikvienam ir tiesības apvienoties biedrībās, politiskās partijās un citās sabiedriskās organizācijās.²

Eiropas Padomes rekomendācijās³ noteikts, ka biedrībai un nodibinājumam jāatbilst šādiem kritērijiem:

- neatkarīga (*non-governmental aspect*) – nedz valsts, nedz pašvaldība nenosaka vajadzību izveidot organizāciju, neietekmē mērķus, darbības metodes, pārvaldes institūciju;
- sabiedrības (vajadzību) iniciēta;
- nav peļņas gūšanas mērķa (*non-profit making*) – primārais jeb pamatmērķis ir saistīts ar biedrošanās brīvību;
- saimnieciskā darbība – kā instruments pamatmērķa sasniegšanai.

Pašvaldību likumā noteikto ierobežojumu mērķis ir nepieļaut pašvaldības dalību biedrībā vai nodibinājumā tikai kā pašvaldības autonomās kompetences īstenošanas formu. Proti, pašvaldības dalība šādā biedrībā vai nodibinājumā ir nepieciešama efektīvākai sadarbībai ar privātpersonām (vietējiem iedzīvotājiem un dažādām citām organizācijām), lai īstenotu kādu vietējai kopienai nozīmīgu projektu. Šis aspekts izriet no likumā ietvertās nostādnes, ka biedrības un nodibinājumi ir viena no formām, kādās privātpersonas īsteno Satversmes 102.pantā paredzēto biedrošanās brīvību, nevis forma, kādā pašvaldība īsteno tās autonomo kompetenci.

Pašvaldību likums neparedz konkrētu kārtību, kādā pašvaldība izvērtē savas dalības biedrībā vai nodibinājumā atbilstību likuma prasībām, bet uzliek pašvaldībai pienākumu izbeigt dalību organizācijās, kas neatbilst likuma prasībām. Tāpat arī likums neparedz pienākumu domei pieņemt lēmumu par dalības

¹ Biedrību un nodibinājumu likuma 1. panta pirmā daļa

² VARAM vadlīnijas Pašvaldību likums Pašvaldības dalība biedrībās un nodibinājumos skat.: <https://www.varam.gov.lv/lv/pasvaldibu-likums>

³ CM/Rec(2007)14

saglabāšanu biedrībā vai nodibinājumā – lēmums ir jāpieņem tajā gadījumā, kad pašvaldības dalībai nav tiesiska pamata. Atbilstoši Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punktam⁴ lēmumu par pašvaldības dalības izbeigšanu organizācijā pieņem pašvaldības dome.⁵

2023.gada 14.martā ar Cēsu novada domes priekšsēdētāja rīkojumu Nr.15/2023/273 "Par darba grupas izveidi Cēsu novada pašvaldības dalībai biedrībās un nodibinājumos", tika izveidota darba grupa (turpmāk – darba grupa), lai nodrošinātu pašvaldības dalības biedrībās un nodibinājumos izvērtēšanu atbilstoši Pašvaldības likuma 79.pantā minētajiem pašvaldības dalības pieļaujamības pamatnosacījumiem, pamatojoties uz Cēsu novada domes 2021. gada 1. jūlija saistošo noteikumu Nr. 1 "Cēsu novada pašvaldības nolikums" 17.punktu un 27.8.apakšpunktu.

Darba grupa konstatēja, ka izvērtējot biedrību un nodibinājuma statūtus dalība **ir pamatota un atbilst** Pašvaldību likuma 79.panta pirmajai un otrajai daļai:

1. biedrība „**Latvijas Pašvaldību Savienība**”, reģ. Nr. 40008020804;
2. biedrība „**Reģionālo attīstības centru apvienība**”, reģ. Nr.40008237304;
3. biedrība „**Cēsu rajona lauku partnerība**”, reģ. Nr.40008104938;
4. biedrība „**Vidzemes lauku partnerība “Brasla”**”, reģ. Nr.40008105331;
5. biedrība „**Gaujas ilgtspējīgas attīstības biedrība**”, reģ. Nr.50008235771;
6. „**Eiropas eksperimentālās arheoloģijas un arheoloģisko brīvdabas muzeju apvienība**” (EXARC, **Nīderlande**), reģ. Nr.17279629;
7. **Baltijas Pilsētu savienība (Union of the Baltic Cities)**, reģ. Nr.0000005342;
8. biedrība „**Starptautiskās muzeju padomes Latvijas Nacionālā komiteja**”, reģ. Nr.40008121073;
9. organizācija „**European Network of Cultural Centres**”, reģ. Nr.0473979554;
10. asociācija „**The Association of Castles and Museums around the Baltic Sea**”.

Darba grupa konstatēja, ka izvērtējot biedrību un nodibinājuma statūtus dalība **nav pamatota un neatbilst** Pašvaldību likuma 79.panta pirmajai un otrajai daļai:

1. biedrība „**Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija**”, reģ. Nr.40008067985;
2. biedrība „**Dzimisarakstu nodaļu darbinieku asociācija**”, reģ. Nr.40008248596;
3. biedrība „**Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība**”, reģ. Nr.40008217401;
4. biedrība „**Latvijas Informāciju tehnoloģiju klāsteris**”, reģ. Nr.40008121251;
5. biedrība „**Līgatnes krasti**”, reģ. Nr.40008161803;
6. biedrība „**Līgatnes upes saimnieki**”, reģ. Nr.40008124953;
7. biedrība „**Meža īpašnieku apvienība “Madona”**”, reģ. Nr. 40008078936;
8. biedrība „**Latvijas badmintona federācija**”, reģ. Nr.40008023393;
9. biedrība „**Latvijas Sporta veterānu-senioru savienība**”, reģ. Nr.50008025521;
10. biedrība „**Latvijas Riteņbraukšanas federācija**”, reģ. Nr.40008023340;
11. biedrība „**Sporta klubs “Pārgauja”**”, reģ. Nr.40008145461;
12. biedrība „**Latvijas Speciālā olimpiāde**”, reģ. Nr.40008032589;
13. biedrība „**Latvijas Mūzikas izglītības iestāžu asociācija**”, reģ. Nr.40008029150;
14. biedrība „**Latvijas Muzeju biedrība**”, reģ. Nr.40008003240;
15. biedrība „**Līgatnes vēstures biedrība**”, reģ. Nr.40008210367;
16. biedrība „**Latvijas Piļu un muižu asociācija**”, reģ. Nr.40008053237;
17. biedrība „**Vidzemes tūrisma asociācija**”, reģ. Nr.40008031761;
18. biedrība „**Latvijas zaļo ceļu asociācija**”, reģ. Nr.40008246059;
19. biedrība „**Vidzemes Radošie stropi**”, reģ. Nr.40008311607;
20. biedrība „**Debašu centrs**”, reģ. Nr.40008033476;
21. biedrība „**Latvijas Dambretes federācija**”, reģ. Nr.40008022773;
22. biedrība „**AMATAS NOVADA ATTĪSTĪBAS FONDS**”, reģ. Nr.40008123801;
23. nodibinājums „**VIDZEMES ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA**”, reģ. Nr.44103020016;
24. nodibinājums „**GAUJAS FONDS**”, reģ. Nr.40008233552;
25. nodibinājums „**Gleznotāja Kārļa Miesnieka muzeja izveides fonds**”, reģ. Nr.40008250444;
26. asociācija „**Europa Nostra**”;

⁴ Tikai domes kompetencē ir likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās, biedrībās un nodibinājumos.

⁵ VARAM vadlīnijas Pašvaldību likums Pašvaldības dalība biedrībās un nodibinājumos skat.:

<https://www.varam.gov.lv/lv/pasvaldibu-likums>

27. organizācija **"European Route of Industrial Heritage e.V."**;
28. starptautisks sadarbības tīkls **"Innovation Circle Network"**;
29. biedrība **"Latvijas Sporta izglītības iestāžu "Direktoru padome"**, reģ. Nr.40008078391.

Darba grupa konstatēja, ka izvērtējot biedrību un nodibinājuma statūtus dalība ir **pamatota un atbilst** Pašvaldību likuma 79.panta pirmajai un otrajai daļai un Sporta likuma 10.panta trešajai daļai:

1. biedrība **"Latvijas Slēpošanas federācija"**, reģ. Nr.40008023069;
2. biedrība **"Latvijas Vieglatlētikas savienība"**, reģ. Nr.40008029019;
3. biedrība **"Latvijas Orientēšanās federācija"**, reģ. Nr.40008021960;
4. biedrība **"LATVIJAS VOLEJBOLA FEDERĀCIJA"**, reģ. Nr.40008023463;
5. biedrība **"Latvijas Florbola savienība"**, reģ. Nr.40008025888;
6. biedrība **"Latvijas Biatlona federācija"**, reģ. Nr.40008022059.

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punktu Dome ir tiesīga izlemt ikvienu pašvaldības kompetences jautājumu. Tikai domes kompetencē ir likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās, biedrībās un nodibinājumos.

2023.gada 24.aprīlī Tieslietu ministrija sniedza viedokli, ka, pirmkārt, attiecībā uz nodibinājuma atlikušās mantas sadali, būtu vērtējams, vai nodibinājuma mantu ir iespējams nodot citam pašvaldības dibinātam nodibinājumam ar līdzīgu darbības mērķi. Otrkārt, ja tas nav iespējams, dibinātāja mantu varētu nodot atpakaļ pašvaldībai (pēc kreditoru prasījumu apmierināšanas vai viņiem paredzētās naudas deponēšanas un likvidācijas izdevumu segšanas). Šāds izņēmums varētu tikt piemērots, pamatojoties uz to, ka nodibinājuma dibinātājs ir atvasināta publiska persona un, līdz ar to uz atvasinātu publisku personu ir piemērojamas Izšķērdēšanas novēršanas likuma normas.

Publiska persona, kā arī kapitālsabiedrība rīkojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, tas ir: rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu; manta atsavināma un nododama īpašumā vai lietošanā citai personai par iespējami augstāku cenu; manta iegūstama īpašumā vai lietošanā par izdevīgāko cenu. Publiskas personas mantu aizliegts nodot privātpersonai vai kapitālsabiedrībai bezatlīdzības lietošanā, izņemot gadījumus, kad atvasināta publiska persona savu mantu nodod lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai vai sociālajam uzņēmumam vai publiska persona savu mantu nodod privātpersonai vai kapitālsabiedrībai tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu pildīšanai, arī publiskas personas pakalpojumu sniegšanai, vai citos likumos vai Ministru kabineta noteikumos ir atļauts publiskas personas mantu nodot bezatlīdzības lietošanā. Tāpat publiska persona, izņemot likumos vai Ministru kabineta noteikumos īpaši paredzētus gadījumus, nedrīkst dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus un mantu (Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3., 5. un 10.pants).

Ievērojot to, ka nodibinājuma atlikušo mantu nav iespēja nodot citam Cēsu novada pašvaldības nodibinājumam, atbilstoši Tieslietu ministrijas skaidrojumam tā ir nododama dibinātājam – Cēsu novada pašvaldībai.

Sporta likuma 10.panta trešā daļa nosaka, ka Sporta federācija ir biedrība, kura sastāv no sporta klubiem un citām juridiskajām personām, kuru darbība ir saistīta ar noteiktu sporta veidu vai darbības jomu, un kuras mērķis ir vadīt un koordinēt darbu attiecīgajā sporta veidā vai darbības jomā, kā arī pārstāvēt šo sporta veidu vai darbības jomu attiecīgajās starptautiskajās sporta organizācijās. Par sporta federācijas biedru var būt arī sporta izglītības iestāde, kurai nav juridiskās personas statusa, ja tiek ievērots šā panta trešajā prim daļā noteiktais, t.i. Sporta izglītības iestāde, kurai nav juridiskās personas statusa, var būt par sporta kluba vai sporta federācijas biedru, ja ir saņemts attiecīgs tās dibinātāja pilnvarojums. Valsts dibinātai sporta izglītības iestādei attiecīgu pilnvarojumu apstiprina ar Ministru kabineta lēmumu, bet pašvaldības dibinātai sporta izglītības iestādei — ar pašvaldības domes lēmumu.

Muzeju likuma 15.panta pirmā daļa nosaka, ka muzeji ir tiesīgi patstāvīgi sadarboties ar muzejiem citās valstīs, iestāties starptautiskajās muzeju organizācijās un piedalīties to darbībā.

Nemot vērā minēto un pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punktu, 79.panta pirmo un trešo daļu un Pārejas noteikumu 10.punktu un Biedrību un nodibinājumu likuma 53., 54., 104. un 107.pantu, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3., 5. un 10.pantu, Sporta likuma 10.panta trešo un trešo prim daļu, Muzeju likuma 15.panta pirmo daļu,

biedrību un nodibinājumu statūtus un ievērojot Uzņēmējdarbības un attīstības komitejas 01.06.2023.atzinumu (protokols Nr.8), Izglītības, kultūras un sporta komitejas 08.06.2023.atzinumu (protokols Nr.6) un Finanšu komitejas 15.06.2023. atzinumu (protokols Nr.6), Cēsu novada dome nolemj:

1. Saglabāt dalību šādās biedrībās:
 1. biedrība „**Latvijas Pašvaldību Savienība**”, reģ. Nr. 40008020804;
 2. biedrība “**Reģionālo attīstības centru apvienība**”, reģ. Nr.40008237304;
 3. biedrība “**Cēsu rajona lauku partnerība**”, reģ. Nr.40008104938;
 4. biedrība “**Vidzemes lauku partnerība “Brasla”**”, reģ. Nr.40008105331;
 5. biedrība “**Gaujas ilgtspējīgas attīstības biedrība**”, reģ. Nr.50008235771;
 6. “**Eiropas eksperimentālās arheoloģijas un arheoloģisko brīvdabas muzeju apvienība**” (EXARC, Nīderlande), reģ. Nr.17279629;
 7. **Baltijas Pilsētu savienība (Union of the Baltic Cities)**, reģ. Nr.0000005342;
 8. biedrība “**Starptautiskās muzeju padomes Latvijas Nacionālā komiteja**”, reģ. Nr.40008121073;
 9. organizācija “**European Network of Cultural Centres**”, reģ. Nr.0473979554;
 10. asociācija “**The Association of Castles and Museums around the Baltic Sea**”;

2. Saglabāt dalību šādās biedrībās un pilnvarot Cēsu novada pašvaldības profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādi “Cēsu pilsētas Sporta skola”, pildīt biedrības biedra pienākumus, t.sk., piedalīties biedru sapulcēs un balsot:
 1. biedrība “**Latvijas Slēpošanas federācija**”, reģ. Nr.40008023069;
 2. biedrība “**Latvijas Vieglatlētikas savienība**”, reģ. Nr.40008029019;
 3. biedrība “**Latvijas Orientēšanās federācija**”, reģ. Nr.40008021960;
 4. biedrība “**LATVIJAS VOLEJBOLA FEDERĀCIJA**”, reģ. Nr.40008023463;
 5. biedrība “**Latvijas Florbola savienība**”, reģ. Nr.40008025888;
 6. biedrība “**Latvijas Biatlona federācija**”, reģ. Nr.40008022059;

3. Izbeigt dalību šādās biedrībās:
 1. biedrība “**Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija**”, reģ. Nr.40008067985;
 2. biedrība “**Dzimtsarakstu nodaļu darbinieku asociācija**”, reģ. Nr.40008248596;
 3. biedrība “**Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība**”, reģ. Nr.40008217401;
 4. biedrība “**Latvijas Informāciju tehnoloģiju klāsteris**”, reģ. Nr.40008121251;
 5. biedrība “**Līgatnes krasti**”, reģ. Nr.40008161803;
 6. biedrība “**Līgatnes upes saimnieki**”, reģ. Nr.40008124953;
 7. biedrība “**Meža īpašnieku apvienība “Madona”**”, reģ. Nr. 40008078936;
 8. biedrība “**Latvijas badmintona federācija**”, reģ. Nr.40008023393;
 9. biedrība “**Latvijas Sporta veterānu-senioru savienība**”, reģ. Nr.50008025521;
 10. biedrība “**Latvijas Riteņbraukšanas federācija**”, reģ. Nr.40008023340;
 11. biedrība “**Sporta klubs “Pārgauja”**”, reģ. Nr.40008145461;
 12. biedrība “**Latvijas Speciālā olimpiāde**”, reģ. Nr.40008032589;
 13. biedrība “**Latvijas Mūzikas izglītības iestāžu asociācija**”, reģ. Nr.40008029150;
 14. biedrība “**Latvijas Muzeju biedrība**”, reģ. Nr.40008003240;
 15. biedrība “**Līgatnes vēstures biedrība**”, reģ. Nr.40008210367;
 16. biedrība “**Latvijas Piļu un muižu asociācija**”, reģ. Nr.40008053237;
 17. biedrība “**Vidzemes tūrisma asociācija**”, reģ. Nr.40008031761;
 18. biedrība “**Latvijas zaļo ceļu asociācija**”, reģ. Nr.40008246059;
 19. biedrība “**Vidzemes Radošie stropi**”, reģ. Nr.40008311607;
 20. biedrība “**Debašu centrs**”, reģ. Nr.40008033476;
 21. biedrība “**Latvijas Dambretes federācija**”, reģ. Nr.40008022773;
 22. biedrība “**AMATAS NOVADA ATTĪSTĪBAS FONDS**”, reģ. Nr.40008123801;
 23. biedrība “**Latvijas Sporta izglītības iestāžu “Direktoru padome”**”, reģ. Nr.40008078391;

4. Izbeigt dalību un aicināt to valdi likvidēt šādus nodibinājumus:
 1. nodibinājums “**VIDZEMES ATTĪSTĪBAS AGENTŪRA**”, reģ. Nr.44103020016;
 2. nodibinājums “**GAUJAS FONDS**”, reģ. Nr.40008233552;

3. nodibinājums "**Gleznotāja Kārļa Miesnieka muzeja izveides fonds**", reģ. Nr.40008250444;
5. Izbeigt dalību šādās organizācijās:
 1. asociācija "**Europa Nostra**";
 2. organizācija "**European Route of Industrial Heritage e.V.**";
 3. starptautisks sadarbības tīkls "**Innovation Circle Network**".
6. Kontroli par lēmuma izpildi veikt Cēsu novada domes priekšsēdētājam Jānim Rozenbergam.

Sagatavoja: V.Tirzmalis